

Sygn. akt. IV Ka 976/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Urbańska - Trzecka

Sędziowie SO Adam Sygit - sprawozdawca

SO Piotr Kupcewicz

Protokolant st. sekr. sądowy Justyna Bobak

przy udziale Antoniny Kasprowicz-Czerwińskiej- prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013 roku

sprawy **J. M.**

oskarżonego z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 23 sierpnia 2013 roku sygn. akt IV K 127/13

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że za przypisany w pkt. I czyn na podstawie art. 278§1 kk skazuje oskarżonego na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, w pkt. II na jej poczet zalicza okresy rzeczywistego pozbawienia w sprawie w dniu 09 grudnia 2012r. oraz od dnia 10 lipca 2013r. do dnia 29 lipca 2013r.; w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 976/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 23 sierpnia 2013 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt IV K 127/13, J. M. uznano za winnego tego, że w dniu 9 grudnia 2012 roku około godziny 15.40, przebywając w markecie budowlanym (...)w B.przy ulicy (...), dokonał zaboru w celu przywłaszczenia wiertarko-wkrętarki firmy (...)wraz z ładowarką oraz żarówki L., świetlówki i złącznika wago w ten sposób, że chowając przedmiotowe rzeczy pod odzież wierzchnią, przekroczył linie kas nie uiszczając wymaganej opłaty, czym spowodował straty w kwocie 921 zł na szkodę(...) B., przy czym występku tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w artykule 64 paragraf 1 kodeksu karnego, to jest w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwa podobne określone w artykule 286 paragraf 1 kodeksu karnego i inne, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygnaturze IV K 447/06, która odbył w okresie od 23.09.2007 roku do 21.03.2009 roku oraz wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. IV K 887/07, którą odbył w okresie 18.09.2008 roku do 27.09.2008 roku, tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na

podstawie art. 278 § 1 k.k. i przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k., wymierzono mu karę sześciu miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując do wykonywania nieodpłatnej i kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze trzydziestu godzin miesięcznie w zakładzie wskazanym przez Sąd. Ponadto na podstawie art. 63 § 1 k.k. dokonano na poczet kary zaliczenia okresów rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz zwolniono oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia apelację wniosła Prokuratura Rejonowa Bydgoszcz– Południe, zaskarżając je w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego, zarzucając rażąco jej niewspółmierność i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności. W toku rozprawy odwoławczej wniosek apelacji został zmieniony i prokurator wniósł o wymierzenie kary roku pozbawienia wolności.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna o tyle, że skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku, choć nie w postulowanym kształcie.

Ponieważ w przedmiotowej sprawie nie zakwestionowano ustaleń faktycznych a poczynionych przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, należy się ograniczyć jedynie do stwierdzenia, że po prawidłowym przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sposób jednoznaczny ustalono, iż oskarżony J. M. w dniu 9 grudnia 2012 roku dopuścił się występku kradzieży w warunkach, kwalifikowanej z art. 64 § 1 k.k., powrotności do przestępstwa, gdyż przed upływem pięciu lat od odbycia ponad 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, orzeczonej m.in. za przestępstwa podobne, gdyż popełnione przeciwko mieniu i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (k. 31-32, 33).

Zasadnie wskazał skarżący, że orzeczenie w przedmiotowej sprawie, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k., kary ograniczenia wolności skutkuje rażąco niewspółmiernością kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k., gdyż nie uwzględnia faktu popełnienia przestępstwa w warunkach kwalifikowanej prawnie powrotności do przestępstwa, stopnia zawinienia, właściwości osobistych sprawcy, sposobu życia oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa i dlatego tylko kara najsurowszego rodzaju spełni dyrektywę wymiaru kary w zakresie prewencji indywidualnej, jak i społecznej oddziaływania.

Sąd odwoławczy przychylił się do wyrażonego przez apelującego wniosku, iż błędnie sąd I instancji uznał, że warunki i właściwości osobiste oskarżonego oraz jego dotychczasowy sposób życia pozwalają na przypuszczenie, że kara łagodniejszego rodzaju, tj. ograniczenia wolności będzie wystarczającą reakcją prawnokarną na zaistniałe przestępstwo. Oskarżony przedmiotowego przestępstwa dopuścił się w warunkach powrotności do przestępstwa. Wcześniejsza karalność (k. 25-26, 64-65, 126-127) nie tylko nakazywała uwzględnienie tego faktu w kwalifikacji prawnej czynu z art. 64 § 1 k.k., ale i wykraczając poza tę regulację (fakt wcześniejszych skazań również za inne przestępstwa niepodobne) była niezwykle istotną okolicznością obciążającą. Słusznie więc skarżący z faktu wcześniejszej karalności oskarżonego, uwzględniając także ilość skazań, rodzaj przypisanych przestępstw i zachowanie po wyrokach wywiódł wniosek, iż skorzystanie z instytucji art. 58 § 3 k.k. i wymierzenie kary łagodniejszego rodzaju niż przewiduje to art. 278 § 1 k.k. było bezzasadne.

Zresztą nie tylko kwestia odniesienia ustalonej okoliczności do konkretnej instytucji prawa karnego (art. 58 § 3 k.k.) musi zostać oceniona krytycznie, ale sama ocena poczynionych w sprawie ustaleń, które – zdaniem Sądu Okręgowego - nakazywały zanegować możliwość takiej oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, która pozwalałaby podjąć zaskarżone rozstrzygnięcie i odstąpić od rodzaju kary przewidzianej przez ustawodawcę w przepisie 278 § 1 k.k.

W ocenie sądu odwoławczego brak jest – jak to słusznie postrzega skarżący - w stosunku do oskarżonego takich okoliczności, które przemawiałyby za orzeczeniem wobec niego kary ograniczenia wolności. Sąd Rejonowy nie uwzględnił, wskazując na datę ostatniego orzeczenia skazującego (strona 6 uzasadnienia), iż oskarżony wymierzone kary pozbawienia wolności następnie odbywał do dnia 21 marca 2009 roku. Mimo długiego okresu izolacji wrócił do popełnienia przestępstwa i przyjmowanie obecnie pozytywnej prognozy kryminologicznej jest nieuprawnione. Jedyną właściwą reakcją prawnokarną na przedmiotowe przestępstwo, uwzględniając okoliczności jego popełnienia (publicznie i w stanie nietrzeźwości - k. 5) i przede wszystkim cechy podmiotowe sprawcy jest orzeczenie kary

pozbawienia wolności, choć – z uwagi na niewysoką wartość skradzionego mienia – w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Brak było ponadto podstaw do zastosowania instytucji oddziaływania probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia jej wykonania. Art. 69 § 1 i 2 k.k. ustanawia, zgodnie z jego treścią, prawo sądu do oceny tej sytuacji, w której wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności należałoby warunkowo zawiesić. Ta instytucja oddziaływania probacyjnego nie może być zastosowana wtedy, gdy charakter sprawy, okoliczności towarzyszące popełnieniu przestępstwa, jego społeczna szkodliwość, ale także i cechy sprawcy czy wreszcie względ na społeczne oddziaływanie kary, przeciwko temu przemawiają. Analiza wszystkich powyższych okoliczności prowadziła do wniosku, iż brak jest racjonalnych przesłanek a wymaganych regulacją ustawową aby z takiej formy złagodzenia odpowiedzialności karnej móc skorzystać wobec podsądnego w tej sprawie. Byłby to przejaw pobłażliwości nieuzasadnionej okolicznościami sprawy oraz stanowił o nieuwzględnieniu - w sposób prawidłowy - dyrektyw wymiaru kary, czyniąc ją niewspółmiernie łagodną, w szczególności wobec negatywnych cech podmiotowych sprawcy.

Zgodnie z regulacją art. 58 § 1 k.k. karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania należy orzec tylko wtedy, gdy jest to bezwzględnie konieczne czyli gdy inna forma represji karnej nie jest w stanie spełnić celów kary wobec sprawcy. Przy analizowaniu tej kwestii sąd musi wziąć pod uwagę postawę oskarżonego, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, zachowanie po popełnieniu przestępstwa oraz pozytywną prognozę kryminologiczną a zawierającą się w uznaniu, iż zawieszenie wykonania kary będzie wystarczające aby powstrzymać go przed powrotem do przestępstwa. W ocenie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy okoliczności przedmiotowej sprawy wskazywały jednoznacznie, że wymierzenie w stosunku do oskarżonego kary bezwzględnej czterech miesięcy pozbawienia wolności będzie jedyną a jednocześnie zarazem wystarczającą karą dla osiągnięcia wobec sprawcy wszystkich jej celów, nie tylko w zakresie prewencji szczególnej, ale i ogólnej. Kara ma na celu również kształtowanie społecznie pożądanej postawy oskarżonego a zwłaszcza ma wdrażać go do poszanowania zasad współżycia społecznego oraz przestrzegania porządku prawnego i tym samym przeciwdziałać powrotowi do przestępstwa.

Wobec powyższego argumentację skarżącego, sprowadzającą się do zakwestionowania wniosków wyciągniętych przez Sąd Rejonowy z prawidłowo ustalonych faktów (art. 454 § 2 k.p.k.), uznano za uprawnioną i potwierdzoną okolicznościami przedmiotowej sprawy. Niemniej nie podzielono sformułowanego przez skarżącego wniosku odnośnie wysokości kary pozbawienia wolności. Orzeczenie jej w wymiarze jednego roku byłoby przejawem represji nieuwzględniającej w prawidłowy sposób przede wszystkim okoliczności przedmiotowego czynu i wysokości wyrządzonej nim szkody.

Jednocześnie, na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie: w dniu 9 grudnia 2012 roku (zatrzymanie) oraz od dnia 10 lipca 2013 roku do dnia 29 lipca 2013 roku (tymczasowe aresztowanie). W pozostałej części utrzymano zaskarżony wyrok w mocy. Z uwagi na orzeczenie kary bezwzględnej oraz aktualną sytuację materialną oskarżonego zwolniono go od obowiązku poniesienia kosztów postępowania odwoławczego i obciążono nimi Skarb Państwa.